

Bibelen og erhvervslivet

KULTURKRONIK i Morgenavisen JyllandsPosten den 23. april 2004

Dorte Futtrup har afprøvet Biblens fortælling om det inciterende trekantsdrama mellem kong David, Batseba og Urias over for en flok konfirmander, ansatte på en kulturforvaltning og en gruppe erhvervsledere.

Konklusionen er, at fortællingen kan fungere som afsæt for konfliktløsning.

Af Dorte Futtrup

Hvad er ligheden mellem 50 børn i 4. klasse på en skole på Midtsjælland, 60 vordende konfirmander i Nordjylland, 90 ansatte i kulturforvaltningen i en københavnsk forstadskommune og 12 danske mænd fra erhvervslivets top?

At de alle blev opslugt af en fortælling fra Det gamle Testamente.

Indledningsvis kommer et par drenge i 4. klasse med en kategorisk kommentar:

– Bibelen? Det gider vi ikke, det er kedeligt.

Konfirmanderne trækker opgivende på skulderen, smiler undseligt med togskiner på fortænderne og lægger de kluntede lemmer til rette. De resignerer. Det er jo en del af kontrakten ved at gå til konfirmationsforberedelse.

De gamle VS'ere og ateister i kulturforvaltningen lægger demonstrativt armene over kors, brummer højlydt og er på spring til at forlade arrangementet. De unge muslimske kvinder med tørklæder retter sig i sædet og ser anspændte ud. Arrangørerne kaster urolige øjne ud over forsamlingen.

Erhvervsfolkene forholder sig afventende – venligt og forretningsmæssigt – mens man retter på slips og jakke efter endnu engang at have konstateret, at mobiltelefonen er slukket.

Når der alligevel bliver lagt øre til den 20 minutter lange fortælling om trekantsdramaet mellem kong David, Batseba og Urias er det nok fordi tilhørerne har opdaget, at fortælleren kan mere end sit fadervor.

Umiddelbart forinden har hver af de fire grupper fået forskelligartede oplevelser:

4. klasse og konfirmanderne har ladet sig fascinere af myten om Ikaros, som fløj for tæt på solen og af sagnet om fiskeren, som forlod sin kone og børn til fordel for den smukke havfrue med den forførende sangstemme.

I kulturforvaltningen har de lyttet til et foredrag om fortællingen som et organisatorisk redskab. De har fået indsigt i, hvordan vi som mennesker er indfældet i fortællinger fra vi fødes til vi dør. De har hørt, hvordan den rette fortælling på det rette sted til den rette person kan redde liv ved at få

fortalt en enkelt historie fra Jan Kjærstads romantrilogi. Nemlig den sekvens, hvor hovedpersonen Jonas Wergeland redder en potentiel selvmorder fra at springe ud fra 10. etage på et hotel i New York ved at love ham et nybagt brød og fortælle en historie om, at livet er værd at leve selv i en verden af lort.

Erhvervsfolkene har fået foredrag om Storytelling, Narrative Leadership og Branding. Arrangøren sagde:

– Storytelling er jo det helt nye, som kommer fra USA.

Ja så! Mennesker har til alle tider, i alle kulturer, i alle aldre brugt fortælling for at skabe mening, sammenhæng, identitet og fællesskab. Det narrative er ikke et nymodens fænomen. Det begrænser sig ikke til noget indenfor litteratur eller managementkultur. Det er et menneskeligt grundvilkår.

– ... Kong David kunne ikke sove. Han gik op på paladsets tag. Her opdagede kongen den smukke Batseba, som var i færd med at vaske sig. Hendes nøgne hvide hud skinnede i mørket ... han lå med hende, besvangrede hende. Senere lod han Batsebas mand Urias dø ved fronten. Profeten Natan opsøgte kong David og fortalte en historie ...

Børn og voksne slipper hurtigt deres forbehold. De lytter. Rummet sitrer af intensitet og nærvær – i pauserne fornemmes et fælles åndedrag. Efter fortællingen er der stille i lang tid.

– Det var en god historie, siger adskillige børn spontant i 4. klasse.

– Men det var synd, at Urias og den lille dreng døde, mener en pige.

– David var ond, synes en dreng. – Men det var godt, at Natan kom og bragte ham på bedre tanker. Konfirmanderne siger ikke så meget. Pigerne smiler forlegent, og drengene smider de lange ben fra sig og skubber til sidemanden. Men med deres tavshed, blik og krop viser de alligevel, at det har været en god oplevelse.

I kulturforvaltningen og hos erhvervsfolkene får de ikke lov at slippe så nemt. I grupper bliver de bedt om at se fortællingen som et billede på en moderne organisation. De skal bl.a. tage stilling til værdigrundlag, vision, kultur og image. For at komme på sporet taler de højlydt om religion, gudstro, kulturarv og etik. Én mumler: – Zionistisk propaganda.

Efter 25 minutter samler en deltager noget af det, som har optaget den enkelte gruppe mest.

Fra Kulturforvaltningen har en gruppe gjort kong David til kommunaldirektør Davidsen. Batseba er ny sekretær for Uriassen, som er leder af Teknisk Forvaltning. Profeten Nathan bliver til konsulentfirmaet Nathansen, hvis opgave er at fungere som coach eller mentor. Og så udspilles dramaet ellers i ny ikklædning.

Hos erhvervsfolkene omplanter en gruppe fortællingen til et tøjfirma med generationsproblemer. Andre går mere formelt til værks og bruger fortællingen som et spejl til at se sig selv og andres rolle i en moderne organisation. De kommer med stærke analyser, hvor perspektivet er fuglens.

Det viser sig, at fortællingen fra Det gamle Testamente er særdeles velegnet til at åbne øjnene for skjulte sammenhænge i en organisation. Det er en god måde at diskutere konfliktfyldte ting på, og det er let at koble historiens univers til egen hverdag. I en gruppe sidder en muslim og en kvinde med jødisk baggrund.

– Mange af disse gamle historier har vi jo fælles, siger de og nikker med gensidig sympati.

Den indirekte metode viser sig at være nænsom og ikke sårende. Parallellen mellem fiktion og virkelighed er gennemskuelig.

– Jeg har ikke noget forhold til Gud, og jeg har ikke været i kirke de sidste 15 år. Men det var en god måde at diskutere værdier og etik på med afsæt i fortællingen om Batseba. Erhvervslivet har brug for sådan en øjenåbner, siger en erhvervsmand.

Sådan kan Bibelen altså også anvendes!